

Generelt om telefoninterviewet

Vær venlig.

Vær så neutral som mulig, både hvad angår spørgsmål og svar.

Hvis du skal forklare et spørgsmål, så pas på at du ikke kommer til at lægge din egen holdning ind i den måde, du fortolker spørgsmålet. Forsøg at være neutral.

Vi vil gerne have, at du skaber et "godt forhold" til kvinden og viser interesse for hende. Det kan du gøre ved ganske små ting. Hvis hun for eksempel fortæller dig, at hun er syg, kan du, når interviewet er slut, sige god bedring. Du må godt improvisere lidt i starten eller undervejs, hvis der sker uforudsete ting. Din stemmeføring skal være venlig og interesseret.

Hvis du på opkaldslisten støder på kvinder / familier du kender, skal du bede en af de andre interviewere om at ringe op. Du må ikke interviewe nogen, du kender.

Hvis kvinden er i tvivl om svaret, så husk at **ved ikke** er en svarkategori i alle spørgsmål. Men husk også at **ved ikke** er den sidste løsning, du skal vælge, da det er svært forskningsmæssigt at bruge disse svar.

Før du ringer op: Check data, navn, telefonnummer, adresse, dags dato, kvindens sidste menstruations første dag.

Indstil trilleren efter de tilgængelige oplysninger om sidste menstruations første dag.

Spørgsmål og svar

Du skal ikke kode svar, der gives af ægtefælle, samlever eller anden person. Kun kvindens egne svar og bedømmelse skal kodes.

Er du i tvivl om svaret

- Jeg er blevet i tvivl om dit svar, må jeg stille dig spørgsmålet igen?
- Jeg har noteret følgende svar:.....Er det korrekt?

Afbrydelser

Hvis kvinde får brug for at hente vand, trøste et barn, åbne en dør eller lignende - sig da at det er i orden. Blicher afbrydelserne for mange eller for lange, kan du eventuelt. sige:

- Det virker, som om det passer dig dårligt nu. Må jeg ringe dig op på et andet tidspunkt igen?

Hvis en kvinde bliver vred

Vær venlig.

Bliv aldrig vred.

Start aldrig en diskussion.

Sig eventuelt:

- Jeg kan forstå du bliver vred over dette, men du skal vide, at det er helt i orden, at du ikke svarer på mit spørgsmål. **HUSK det er frivilligt at deltage i undersøgelsen.**

- Jeg kan forstå, at du ikke ønsker at fuldføre interviewet. Det er jeg ked af, men tak alligevel for din deltagelse.
- Jeg kan desværre ikke gå ind i en længere diskussion, men hvis du ønsker at diskutere dette, kan du ringe til jordemoder Mette Kjellerup Juhl på telefon 3268 3832, eller jeg kan notere dit navn og telefonnummer ned, og så vil hun ringe dig op.

Hvis en kvinde snakker meget - fortæller små historier eller væver rundt i svarene

- Det er svært for mig at notere dine lange svar. Vil du prøve at svare så kort og præcist som muligt.
- Må jeg gentage spørgsmålet. Du kan nøjes med at besvare det med ja eller nej.

Hvis der svares i intervaller

Hvis der nævnes to tal for eksempel 10-12 cigaretter, skal du bede hende give dig et tal. Programmet kan ikke registrere tal med interval. Kvinden skal derfor blot give dig ét tal - et gennemsnitstal.

Hvis kvinden stiller dig spørgsmål som for eksempel "Kan det være skadeligt for barnet" eller "Tror du det er for meget" eller "Er det da godt at spise folinsyre"

- Det ved jeg ikke, så jeg er ikke i stand til at rådgive dig. Hvis du har behov for det, kan du tale med din læge eller jordemoder om det.
- Det ved jeg ikke. Det er netop det, denne undersøgelse skal prøve at belyse.

Hvis en kvinde bliver ked af det - grædende

Vær venlig.

Rådgiv aldrig.

Henvis til læge, jordemoder eller socialrådgiver.

Sig eventuelt:

- Jeg kan forstå, at dette er meget svært for dig. Skal vi stoppe interviewet, eller ønsker du at fortsætte?
- Jeg kan forstå, at dette gør dig meget ked af det. Jeg kan desværre ikke hjælpe dig, men det var måske en idé, at du talte med din læge eller jordemoder om dette problem.

Hvis du flere gange støder på et svar, som ikke kan kodes ind, så notér det og giv besked til din supervisor

Der er lagt forskellige grænseværdier ind i programmet. For eksempel i spørgsmålet: Hvornår fik du din første menstruation. Der er indbygget en aldersgrænse på 9 år.

Koder du 7 år ind, vil computeren skrive: svaret er 7 år. Det kan godt være sandt, men det er ualmindeligt, kontroller om svaret er rigtigt.

Hvis hun virkelig var 7 år ved første menstruation, skal du blot bekræfte svaret. Dette system med top- og bundgrænser er lagt ind som sikkerhed for slåfejl. I spørgsmålet om menstruationen er det sandsynligt, at det er interviewerens, der har slået 7 år i stedet for 17 år ind.

Hvis en kvinde spørger dig, hvorfor du stiller dette spørgsmål eller siger, at det da var et mærkeligt spørgsmål

Hvis du er i stand til at svare på, hvorfor man stiller spørgsmålet, er det i orden, at du svarer. Hvis du derimod ikke er i stand til at svare, er det helt i orden, at du siger, at du ikke kender nærmere til baggrunden for de stillede spørgsmål. Helt generelt kan du sige, at når spørgsmålet stilles, er det fordi man ikke med sikkerhed ved, om disse forhold betyder noget for graviditeten og dermed for barnet.

Du kan i øvrigt altid henvise til jordemoder Mette Kjellerup Juhl på telefon 3268 3832 eller læge Anne-Marie Nybo Andersen på telefon 3268 3953. Kvinden er velkommen til at ringe, hvis hun har spørgsmål til interviewet.

Hvis en kvinde vil meldes ud af projektet

Du skal bede hende ringe til Annemette Thomsen på telefon 3268 8121. Projektmedarbejderne tager sig af udmeldelser, det skal du ikke som interviewer tage dig af. Hvis kvinden bliver sur i telefonen over at hun skal ekstra bøvl med det, skal du bare notere hendes navn og data ned og videregive det til projektet, så bliver det ordnet dér.

Der er to måder, man kan melde sig ud på. De fleste (som jo stadig er få), orker blot ikke at være med længere. Nogle enkelte vil have deres data slettet og blodprøver destrueret. Vi mener ikke, det er rimeligt, at I skal sidde med denne vurdering af, hvordan den enkelte skal meldes ud. Blandt andet derfor skal de henvises til os.

Hvis en kvinde taler så dårligt dansk at du skønner at telefoninterviewet ikke kan gennemføres

Tag ansvaret på dig og sig til hende at du desværre ikke kan forstå hvad hun siger. Du må omvendt ikke sige at **hun** ikke taler godt nok dansk, det kan virke anstødende og sårende.

Sig da: Jeg kan desværre ikke forklare dig hvad spørgsmålene betyder og jeg forstår dig ikke godt gennem telefonen, så jeg må desværre stoppe interviewet. Du vil inden for den næste uge modtage et brev fra os. Endnu engang tak for din deltagelse og undskyld ulejligheden.

Hvis hun mener at interviewet kan foregå gennem manden, sig da: Jeg må desværre kun gennemføre interviewet direkte med dig og kan derfor ikke bruge din mand som tolk, du vil inden for den næste uge modtage et brev fra os. Nu er interviewet slut tak fordi du meldte dig til undersøgelsen og undskyld ulejligheden.

Noter at kvinden er udgået af undersøgelsen pga. sprogproblemer og giv listen til din supervisor som sender den tilbage til Center for Epidemiologisk Grundforskning.

Mobiltelefon

Hvis kvinden står i en forretning, ligger på stranden eller sidder i offentlige transportmidler eller lignende, når du ringer op, bør du give hende mulighed for at blive ringet op på et mere passende tidspunkt. Hvis hun insisterer på at gennemføre interviewet, gør du blot det. Du må blot **aldrig** gennemføre et interview med en kvinde, imens hun kører bil eller andet motordrevet køretøj.

Terminsberegning = udregning af det forventede fødselstidspunkt

Når man skal regne fødselstidspunktet ud, går man ud fra den sidste menstruations første dag. Herfra regnes graviditeten, selvom kvinden teknisk set ikke var gravid på det tidspunkt, men først bliver det ved førstkommende ægløsning, der som regel indtræffer 14 dage efter den sidste menstruation. Fødselstidspunktet er 40 hele uger efter den sidste menstruations første dag.

En anden lettere og hurtigere måde at regne terminen ud på er : At gå ud fra sidste menstruations første dag, trække 3 måneder fra og lægge en uge til.

Sidste menstruations første dag - 3 måneder + 1 uge = terminen

Eksempel: Sidste menstruations første dag er den 1 april

1. april - 3 måneder + 1 uge = 8. januar

Kvinden har i dette eksempel termin den 8. januar. Datoen er selvfølgelig forbundet med en vis usikkerhed. Denne kvinde vil formentlig føde fra midt i december til midt i januar måned.

Blandt mange gravide kvinder og i almindelig tale bruger man en anden beregning. Ifølge denne beregning er man gravid i 9 måneder. Denne beregning er langt mere upræcis og bruges derfor ikke af fagfolk.

Beregningen her er i graviditetsmåneder og en måned er 30 - 31 dage som en kalendermåned. I daglig tale siges blot "Jeg var i ottende måned".

Man kan få provokeret abort til udgangen af 3. graviditetsmåned (12. uge).

Man mærker liv i 5. graviditetsmåned. (18.-21. uge)

Man går på orlov i 8. eller 9. graviditetsmåned.

Vær opmærksom på om kvinden bruger den ene eller anden terminsberegning.

Denne oversigt kan bruges som en støtte, men den er langt fra præcis.

9. graviditetsmåned.....36. uge -40. uge

8. graviditetsmåned.....31. uge -35. uge

7. graviditetsmåned.....27. uge -30. uge

6. graviditetsmåned.....22. uge -26. uge

5. graviditetsmåned.....18. uge -21. uge

4. graviditetsmåned.....14. uge -17. uge

3. graviditetsmåned.....10. uge -13. uge

2. graviditetsmåned.....6. uge - 9. uge

Svarer kvinden i måneder, spørg da videre om det var i starten af for eksempel 5. måned (18. uge) midt i 5. måned (19.-20. uge) eller sidst i 5. måned (21. uge)

Introduktion

Hvis kvinden, når hun tager telefonen, siger sit navn, starter interviewet med: Goddag, mit navn er _____, jeg ringer fra undersøgelsen *Bedre sundhed for mor og barn*.

Hvis kvinden blot siger ja eller hallo, når hun tager telefonen, så starter interviewet med: Goddag mit navn er _____ træffer jeg _____ Kvinden svarer: Ja, det er mig eller lign. da fortsætter man med: Jeg ringer fra undersøgelsen *Bedre sundhed for mor og barn*.

Hvis det er en anden person, der tager telefonen, starter interviewet med: Goddag, mit navn er _____ træffer jeg _____

Når kvinden kommer til telefonen fortsætter man : Goddag mit navn er _____ Jeg ringer fra undersøgelsen *Bedre sundhed for mor og barn*.

Hvis manden eller anden person spørger, hvad det drejer sig om, kan du sige: Jeg ringer fra en undersøgelse, der hedder *Bedre sundhed for mor og barn* for at lave et interview med..... .

Telia skal aldrig nævnes i interviewet.

ad 0. Når kvinden ikke er gravid længere, vil hun oftest starte med at forklare, at hun ikke kan være med i undersøgelsen længere, fordi hun ikke er gravid mere. Hun vil måske også forklare, hvad der er sket.

Du skal da høre godt efter, hvad hun fortæller dig og kode det, der passer bedst.

Hvis der er sket noget, som du ikke kan få til at passe ind i kategorierne, kan du bruge muligheden *Andet, beskriv* _____.

Hvis kvinden ikke af sig selv fortæller, hvad der er sket, stiller du spørgsmål 0: *Hvad er årsagen til at du ikke er gravid mere?*

Igen: Du skal da høre godt efter, hvad hun fortæller dig og markere det, der passer bedst.

Provokeret abort efter eget ønske

Kvinden har selv ønsket at få en abort, fordi hun ikke ønskede at få barnet. Kvinden kan i særlige tilfælde få en provokeret abort sent i graviditeten. Det er **ikke** en *provokeret abort efter eget ønske*, hvis kvinden har fået en fremkaldt abort, fordi man har konstateret (eller har en begrundet mistanke om) en sygdom eller skade på barnet.

Mola

Fostret er enten dødt eller har aldrig eksisteret. Der er dannet blærer, der sidder sammen som drueklaser. Der kan være tale om forstadier til en kræftform.

Provokeret abort som følge af sygdom hos barnet

Hvis man ved hjælp af moderkageprøve, fostervandsprøve eller scanning opdager, at barnet er sygt eller har en kromosomfejl, skal der kodes her.

Spontan abort

Denne betegnelse bruger man hvis graviditeten er ophørt af sig selv, oftest ved at kvinden er begyndt at bløde og enten selv har udstødt fosteret eller har fået en udskrabning (eventuelt selv har født fosteret, hvis det er langt henne i graviditeten), efter at man har konstateret, at fosteret er dødt. Dette vil være den mest almindelige årsag til, at hun ikke er gravid længere.

Graviditet uden for livmoderen = ekstrauterin graviditet

En graviditet uden for livmoderen kan for eksempel sidde i æggelederen. Dette kaldes også en ekstrauterin graviditet. En sådan graviditet giver smerter og må afsluttes med operation, så snart det opdages.

HUSK AT UDFYLDE SKEMAET:

“ABORT ELLER ANDEN AFSLUTNING AF GRAVIDITETEN”

- ad 1. Her skal kodes alle tidligere graviditeter, både graviditeter uden for livmoderen og dem, som endte som abort (både provokeret og spontan abort), og dem som førte til fødsel.
- ad 2. Som ad 1.
- ad 3. Efter 28. uge = det er en fødsel. Tales der i måneder er det i 7. måned.
Før 28. uge = det er en abort.
- ad 4. Her skal kodes alle tidligere fødsler (efter 28. graviditetsuge) både levende og død fødte. Fødsel af flere børn (tvillingefødsel eller trillingefødsel) tæller kun som en fødsel.
- ad 5. Her skal kun kodes spontane aborter. Der skal ikke kodes provokerede aborter eller graviditet, som sad uden for livmoderen.
- ad 6. Terminsberegningen. Når kvinden skulle have sin menstruation, er hun i 4. uge.
3 uger over tiden er således i 7. uge.
Vær opmærksom på, at mange kvinder taler i måneder.
Se afsnittet om terminsberegning i indledningen til guiden.
- ad 7. En graviditet uden for livmoderen kan eksempelvis sidde i æggelederen. Dette kaldes også en ekstrauterin graviditet. En sådan graviditet giver smerter og må afsluttes med operation, så snart det opdages, at der er tale om en graviditet uden for livmoderen.

- ad 8. Hvis hun har taget nogen former for p-piller (minipiller og andet), svares der ja til dette spørgsmål.
- ad 9. Almindelige p-piller = Alle former for p-piller som tages i 3 uger, hvorefter der holdes en uges pause.
Minipiller = Tages hele tiden, også mens kvinden har menstruation.
- ad 10. Obs! Her spørges i kalendermåned, for eksempel januar.
- ad 11. Nogle kvinder vil have svært ved at svare på, hvor gamle de var, da de fik første menstruation. Hjælp dem på vej. Kan de eventuelt huske, hvilken klasse de gik i. Kan de ikke det, kan de nok huske, om det var tidligt eller sent, eller hverken tidligt eller sent i forhold til de andre i deres klasse.
- ad 12.
- ad 13. Her spørges der til, hvor mange dage der er fra den første dag i en menstruation til den første dag i den næste menstruation. Nogle vil svare hvor mange dage der går mellem menstruationerne. Vær opmærksom på det.

ad 14.

ad 15.

ad 16. Er der usikkerhed og uenighed om terminsdatoen, da spørger man til den dato, der er skrevet på kvindens vandrejournal og koder denne.

Er kvinden ikke enig i denne dato noterer du det og skriver derefter hvilken graviditetsuge kvinden selv mener hun er i. Interviewet fortsættes og kvinden kan svare ud fra sin egen graviditetsberegning.

ad 17. Markér det planlagte fødested.

- ad 18. Var hun for eksempel ophørt med at bruge prævention.
- ad 19. Hvis kvinden tøver og leder efter svaret, kan du hjælpe hende ved at sige, at vi er interesserede i at vide, om det er mere eller mindre end et halvt år. Hvis hun siger, det var mere end 6 måneder, kan du så spørge igen, om det var mere end et år.

ad 20.

ad 21. Her noteres den prævention, som kvinden brugte i den måned eller ved det samleje, hvor hun blev gravid.

Der skal ikke kodes hverken kondom eller pessar, hvis de blot én gang har gennemført samleje uden prævention.

Hvis kondomet sprang, noteres kondom.

ad 22. Hvis kvinden er blevet gravid med spiral, kan spiralen stadigvæk sidde i livmoderen og først komme ud ved barnets fødsel. Spiralen kan også fjernes af lægen tidligt i graviditeten.

ad 23. Vær opmærksom på terminsberegningen. Der skal kodes i graviditetsuger og ikke i uger over tiden.

ad 24. Behandlet af gynækolog eller hospitalsafdeling. Hvis kvinden blot er undersøgt og ikke behandlet kodes nej.

Se ad 26.

ad 25. Her skal kodes fra det tidspunkt, en eller anden form for *behandling* er påbegyndt. Ikke fra hun er begyndt at gå til *undersøgelse* for barnløshed, Det vil typisk være hormonbehandling eller operation, der først går igang med.

- ad 26. Mikroinsemination - sædcelle ind i ægget ifm. reagensglasmetode.
Insemination er kunstig indførelse af sæd.
Reagensglasmetode = IVF.

Vigtigt! Disse tre metoder må kun kodes, hvis de direkte har ført til denne graviditet.

Man er interesseret i at finde de børn, der er undfanget ved disse metoder.

De andre metoder skal altid kodes.

HSG er en undersøgelse, hvor man foretager en gennemskylning eller en gennempustning af æggeledeerne, for at se om der er passage.

- ad 27. Det kan være et meget følsomt emne, som kvinden ikke ønsker at oplyse.
- ad 28. Det kan være et meget følsomt emne, som kvinden ikke ønsker at oplyse.
- ad 29. Vær opmærksom på om kvinden taler om “*over tiden*”. Da mener hun antal uger efter den dato, hvor hun havde forventet at have sin menstruation. Du skal da lægge 4 uger til. 14 dage over tiden er da i 6. uge.
- ad 30.
- ad 31. Der skal kodes i graviditetsuger.
- ad 32.

- ad 33. Det kan være svært at angive hvor meget. Man er interesseret i, om det var meget lidt (pletblødning) eller mere end en pletblødning.
En pletblødning er en lille blødning, ikke større end en femkrone.
- ad 34.
- ad 35. Her skal noteres ja, både ved selvbehandling og lægebehandling.
- ad 36. Vagitorier er stikpiller til skeden.
Tabletbehandling er, hvis hun har taget en eller flere piller (gennem munden) mod lidelsen.
Andet kan være al anden behandling som naturmedicin, yoghurt i skeden eller lign.
- ad 37. Der skal kodes i graviditetsuger.
- ad 38. Vægten skal være målt inden for en uge, ellers må kodes ved ikke.
Vær opmærksom på, at det kan være et ubehageligt spørgsmål for den kvinde, som vejer 120 kg eller lignende.
- ad 39. Vær opmærksom på, at det kan være et ubehageligt spørgsmål for den kvinde, som vejer 120 kg eller lign.

ad 40.

ad 41. Vi spørger til, om hun er nervøs, tænker meget på det - altså bekymrer sig om sit barns fødsel. Vi spørger ikke efter, om der er en rationel grund, men om hendes følelser.

ad 42. De, der svarer: "Lidt bekymrer man sig vel altid" eller "Det er vel normalt at bekymre sig lidt" skal kodes som *lidt*.

ad 43. Spørgsmål 43 til 112 handler om sygdomme og helbred før graviditeten. Der er i interviewguiden skrevet forklaringer på visse medicinske ord og undersøgelser. Disse er til interviewerens brug. Det er ikke meningen, at du skal gå ind i at forklare, hvad de forskellige sygdomme eller undersøgelser er. Det er opbygget sådan, at intervieweren efter få spørgsmål blot kan remse sygdommene op, og kvinden kan svare med ja eller nej. Der spørges om 10 sygdomme i alt samt et mere generelt spørgsmål om andre sygdomme.

ad 43. Her tænkes på helbredstilstanden i almindelighed, det vil sige når hun ikke er gravid. Vi er interesseret i hendes selvvaluerede helbredstilstand. Dvs. hvad mener hun selv om sit helbred.

ad 44. Forhøjet blodtryk er blodtryk højere end 140/90 (140 over 90). Hvis man har svangerskabsforgiftning eller præeclampsi i graviditeten, så er et af symptomerne forhøjet blodtryk. Hun kan have haft denne lidelse i en tidligere graviditet. Hvis det er tilfældet, Kodes: ja, kun i forbindelse med graviditet.

ad 45.

ad 46.

ad 47.

ad 48. Spørgsmålet dækker både forhøjet og nedsat stofskifte.

ad 49. Et spørgsmål til at vurdere alvorlighedsgraden.

ad 50. Det vigtigste er at få registreret, om der er tale om forhøjet stofskifte eller nedsat stofskifte. Navnet på sygdommen skal du ikke direkte spørge om men blot kode det, hvis kvinden af sig selv nævner dette.

ad 51.

ad 52. Her skal du ikke kode ja, hvis kvinden blot har haft astmaeksem i barndommen. Det er ikke astma.

ad 53. Et spørgsmål til at vurdere alvorlighedsgraden.

ad 54.

ad 55. Der spørges her til, om hun har haft eller har en allergisk lidelse. Der skal i dette spørgsmål ikke kodes ja, hvis hendes allergiske lidelse er astma. Det har hun lige svaret ja til i spørgsmål 52. Der skal kun kodes ja, hvis hun lider af anden allergisk lidelse.

Allergisk betingede hudsygdomme skal også noteres her.

ad 56. Et spørgsmål til at vurdere alvorlighedsgraden.

ad 57.

ad 58. Hvis kvinden remser mange forskellige ting op, så prøv at samle det under overordnede kategorier. Nævner hun for eksempel mælk og hvedemel, koder du det som fødevarer.

ad 59.

ad 60.

ad 61.

ad 62. Her skal ikke noteres allergisk hudsygdom. Dette skulle være kodet i sp. 55 om allergi.

ad 63.

ad 64.

ad 65.

ad 66. Hvis hun ikke forstår, hvad du mener, må du give et par eksempler: Dårlig ryg, bækkenløsning eller nakkesmerter. Ikke smerter i livmoderbåndene = ligamentsmerter.

Ved seneskedehindebetændelse og andet kodes ja. Forstuvet ankel, brækkede arme og ben kodes nej.

ad 67.

ad 68. Vær opmærksom på at diskusprolaps ikke skal kodes under "Dårlig ryg" men registreres for sig selv.

ad 69.

ad 70. Hvis hun ikke forstår, hvad du mener, må du give eksempler: Blærebetændelse eller nyrebækkenbetændelse.

ad 71.

ad 72.

ad 73.

ad 74.

ad 75. Her vil kvinderne ofte forklare omstændighederne og ikke give en diagnose, som der er lagt op til i svarkategorierne.

Du kan derefter spørge : Må jeg skrive.....?

Eller du kan sige : Der står her, kan jeg skrive det? Hvis hun siger nej , siger du :
Hvad så med.....? Eller: Har du selv et kort forslag?

Hvis hun i stedet for at forklare omstændighederne bliver stille, kan du foreslå et par kategorier for at give hende en forståelse for, hvad der forventes for svar. Du kan for eksempel sige: Var det for eksempel krise i forbindelse med dødsfald, familieproblemer eller fødselsdepression?

ad 76. Se ad 75.

ad 77. Se ad 75.

ad 78.

ad 79. Jernmangel og blodmangel er det samme.

ad 80.

ad 81.

ad 82. Her skal ikke noteres graviditetskomplikationer, hverken i dette eller tidligere svangerskab. Svarer hun at hun har haft clamydia koder du ja. Clamydia er en underlivsbetændelse.

ad 83. Et spørgsmål for at vurdere alvorlighedsgraden.

ad 84. Her skal kun kodes problemer med underlivet, som ikke har med graviditet at gøre. Har hun haft Clamydia koder du underlivsbetændelse, og derefter clamydia.

Endometriose: livmodervæv hører normalt til i livmoderen. Findes det andre steder, kaldes det endometriose.

Cyster: en cyste er en vandsvulst eller et hulrum med sekret.

Fibromer: en godartet knude af bindevæv.

ad 85. Keglesnit: fjernelse af en del af livmoderhalsen.

Cryobehandling: frosset, brændt eller eventuelt. laserbehandling.

ad 86.

ad 87.

ad 88.

ad 89.

ad 90. Forkølelsessår = herpes. Hvis hun selv fortæller, at hun får herpes i for eksempel næsen, koder du ja.

ad 91. Den slags forkølelsessår kan sidde på kønsdelene, men også på det nederste af maven eller ballerne.

ad 92. Hvis hun svarer: Det tror jeg ikke, skal du notere nej. Hvis hun svarer: Jeg har haft noget, men jeg ved ikke, om det er det, man kalder kønsvorter, eller om det var noget andet, så skal du notere det som ved ikke.

ad 93.

ad 94. Hvis hun ikke kan huske, hvilke vacciner hun har fået for eksempel ved udenlandsrejse skal du kode ved ikke. Du skal ikke begynde at læse vaccinerne op og lade hende "gætte". Det næste kan bruges til at hjælpe dem, der har svært ved at huske navnet, men som ved noget om vaccinen. Hvis de for eksempel ved, at de er blevet vaccineret mod leverbetændelse, og at de fik vaccinen i ballen, så har de fået en gammaglobulin.

Difteri = Gives i nakken. I forbindelse med stivkrampe.

Gul feber = Går rejsen til bestemte lande i Afrika eller Latinamerika, er vaccination mod gul feber aktuel. Sygdommen spredes ved stik af myg.

Hepatitis A = Smitsom leverbetændelse, smitter gennem mad og drikke. Den gives i overarmen. Den gennemføres normalt som to vaccinationer i løbet af et år og er derefter virksom i 10 år.

Hepatitis B = Serum-leverbetændelse. Smitte kan overføres fra andre mennesker ved seksuel kontakt og via blod og blodprodukter. 3 vaccinationer gives med 2 til 4 ugers mellemrum.

HiB, hæmophilus influenzae type B = Mod meningitis. Gives til børn i 15 mdr. alderen.

Japansk encefalitis = Japansk hjernebetændelse. Sygdommen spredes med myggestik i Sydøstasien. Der gives 2 vaccinationer med 10 til 14 dages mellemrum.

Kolera = Vaccinen gives yderst sjældent. Sygdommen spredes med mad og vand, når hygiejnen er mangelfuld. Der gives 2 vacciner med 1 til 4 ugers mellemrum.

Meningitis = Hjernehindebetændelse. Gives til familiemedlemmer eller omgangskreds i forbindelse med meningitistilfælde (den meget farlige form for meningitis).

MFR = Vaccine mod mæslinger - fåresyge - røde hunde.

Polio = Børnelammelse. Gives til børn (Di-Te-pol) + i levende form på sukkerknalder.

Pneumokokker = Mod lungebetændelse. Gives mest til folk, der har fået fjernet milten.

Røde hunde = En sygdom som de fleste har haft som barn. Nu tilbydes alle børn vaccination mod røde hunde. Det kan give medfødte misdannelser hos barnet, hvis moderen har røde hunde under graviditeten. Derfor anbefales det, at kvinden lader sig vaccinere mod røde hunde, inden hun bliver gravid, hvis hun ikke har haft sygdommen som barn.

Stivkrampe = Tetanus = Te. Gives i nakken. Gives ofte på skadestuen i forbindelse med småskader.

Tyfus = En alvorlig salmonellainfektion, der spredes med mad og vand, når hygiejnen er mangelfuld.

Skoldkopper = Børnesygdom.

Gammaglobulin = Gammaglobulin gives én gang kort før afrejse. Den gives i endeballen.

- ad 95. Hvis kvinden ikke kan huske hvilken vaccination, kan dette spørgsmål hjælpe os til at finde ud af, hvilken vaccination hun har fået.
- ad 96. Her skal kodes i kalendermåneder.

- ad 97. Sygdommen forekommer i Syd- og Mellemamerika, Afrika, Mellemøsten samt det sydøstlige Tyrkiet. Sygdommen spredes med myggestik. Forebygges med malariapiller, som skal tages fra kort før afrejse, under opholdet, og i 4 uger efter udrejse.
- ad 98. Det tages undertiden to præparater til forebyggelse af malaria.

- ad 99. Her skal kodes i kalendermåneder.
- ad 100. Det er hendes egen vurdering om, hvor vidt hun har haft feber eller ej, der gælder. Hvis hun mener, hun har haft feber, men hun ikke har målt den, skal der kodes ja. Med feber mener 38 grader eller derover.
- ad 101. Ikke dage, men hvor mange forskellige perioder.
- ad 102. Hvis hun ikke kan huske, hvilken graviditetsuge hun var i, så vil hun måske bedre kunne huske, hvilken kalendermåned hun havde feber i. Se på trilleren og prøv den vej rundt at finde frem til, hvilken graviditetsuge hun var i.
- ad 103. Programmet vil spørge i hvor mange dage for hver enkelt episode.
- ad 104. Hvis kvinden svarer, at hun havde omkring 38, men at hun ikke målte temperaturen, skal du kode det som: Målte ikke temperatur.
- ad 105. Alle de symptomer hun nævner skal kodes: For eksempel vil influenza blive kodet med symptomer hovedpine, muskelsmerter.

- ad 106. Definitionen på diarré er mindst 3 løse afføringer inden for et døgn.
- ad 107. Nogle svarer hvor mange gange de har været på toilettet med diare og svarer derfor for eksempel 20 gange. Du skal så pointere at der skal kodes antal episoder. Her skal for eksempel kodes en gang, selv om diarreen strakte sig over to dage og resulterede i adskillige toiletbesøg.
- ad 108. Hvis hun ikke kan huske, hvilken graviditetsuge hun var i, så vil hun givetvis bedre kunne huske, hvilken kalendermåned hun havde diarré i. Se på trilleren og prøv på den måde, om du kan finde frem til, hvilken graviditetsuge hun var i.
- ad 109. Programmet vil spørge, i hvor mange dage hun havde diarré for hver enkelt episode.
- ad 110. Her skal kun skrives det, som ikke er svaret i foregående spørgsmål.
- ad 111.
- ad 112.

Du læser op for hende hvilken medicin hun har skrevet på tilmeldingsskemaet. Du kan ikke rette i det skrevne hvis hun ikke er enig med det der står. Du kan springe let hen over den del af det og kun bruge det i forbindelse med næste spørgsmål hvor du spørger om hun har taget **anden** medicin mens hun har været gravid.

ad 113. **Skriv kun medicin, som hun ikke selv har skrevet ind.**

Hvis hun her omtaler medicin, som allerede er noteret i det foregående, skal du ikke notere det igen.

Der skal her kodes receptmedicin og håndkøbsmedicin, men ikke naturmedicin, vitaminer eller kosttilskud.

ad 114. Receptmedicin eller håndkøbsmedicin men ikke naturmedicin, vitaminer eller kosttilskud.

ad 115.

ad 116. Her er mulighed for at svare i kalendermåned eller i graviditetsuger. Du skal kun svare en af delene.

ad 117. Piller eller flydende kosttilskud noteres her. Hvis kvinden spiser hvidløgpiller, er det et kosttilskud. Spiser hun et helt hvidløg dagligt, er det ikke et kosttilskud men en særlig kostvane, som ikke skal noteres her.

ad 118.

ad 119. Her kan svares i dato eller graviditetsuge.

ad 120. Der er fremsat teorier om, at mængden af fisk kan have positiv indflydelse på svangerskabets forløb. Derfor stilles der nu tre spørgsmål om fiskeindtag i graviditeten.

“Fisk” omfatter også torskelever, torskerogn, rejer og hummer, hvalkød. Alle former for fiskefars og derfor også fiskefrikadeller og fiskeboller.

Der ønskes en gennemsnitsbetragtning af fiskeindtaget.

ad 121. Eksempel : Makrelsalat, røget laks, rejemad, torskerogn.

Der ønskes en gennemsnitsbetragtning af fiskeindtaget.

ad 122. Eksempel : Salat med tun eller rejer.

Der ønskes en gennemsnitsbetragtning af fiskeindtaget.

ad 123.

ad 124.

ad 125.

ad 126.

ad 127. I allerførste del af graviditeten ved kvinden sjældent, at hun er gravid. De første 5 uger strækker sig fra sidste menstruations første dag, og indtil kvinden er gået en uge over forventet menstruation. Hvis hun er selvskabsryger og har røget under 10 cigaretter i hele graviditeten, noterer du nej i dette spørgsmål.

ad 128.

ad 129. Her noteres de røgfri perioder.

ad 130.

ad 131. Hvis hun i sin tid som ryger har røget flere forskellige mærker, skal her kodes det mærke, hun har røget mest.

ad 132. Siger kvinden, at hun ryger 10-12, må du sige til hende, at du ikke kan kode et interval. Du må bede hende give dig et gennemsnitstal.

ad 133. Nikotinholdigt plaster, tyggegummi eller inhalator bruges til rygeafvænning.

ad 134.

ad 135. Hvis hun har svært ved at huske i hvilken graviditetsuge, vil det måske være lettere for hende at huske, i hvilken kalendermåned det skete. Du kan så selv ved hjælp af trilleren se, hvilken graviditetsuge hun da befandt sig i. Noter i hvilke graviditetsuger i programmet.

ad 136. Her skal kodes al koffeinholdig kaffe, nescafé, instant café og almindelig kaffe.

Koffeinfri kaffe skal ikke kodes.

En kande = 8 kopper = 1 liter.

Et krus = 2 kopper.

Spørg kvinden, om hun bruger krus eller kopper og regn selv om fra krus til kopper.

ad 137. Her skal kodes al sort the, men ikke urtete.

En kande = 8 kopper = 1 liter.

Et krus = 2 kopper.

Spørg kvinden, om hun bruger krus eller kopper og regn selv om fra krus til kopper.

ad 138. Nu - mens hun er gravid. Spørg for eksempel om gennemsnittet fra de sidste uger, hvis hun tøver. Hvis hun tøver, kan du hjælpe hende på vej ved at sige: *Du kan angive et gennemsnit eller hvor meget tror du, det er i gennemsnit?*

Her noteres almindelige øl. Hvis hun angiver, at hun kun drikker stærke øl, noteres antallet, og der krydses af for stærk øl. Du skal ikke selv begynde at spørge hende, hvilken slags øl hun drikker, men blot kode det, hvis hun selv svarer spontant.

ad 139. Hvor meget drak hun inden denne graviditet.

ad 140. Se ad 138.

½ flaske er 3 glas vin.

1 flaske er 6 glas vin.

ad 141.

ad 142.

ad 143. Se ad 138.

ad 144.

ad 145. Her skal ikke svares på, om hun har været beruset eller fuld en gang, men på om hun har drukket 5 genstande eller derover på en aften. At have drukket 5 genstande over en hel aften er ikke nødvendigvis det samme som at være fuld.

En genstand = 1 øl eller et glas vin.

Tidligt i graviditeten regnes fra sidste menstruations første dag.

Mange vil være kede af en sådan episode.

ad 146. Vær opmærksom på terminsberegningen.

Når kvinden skulle have sin menstruation er hun i 4. uge.

Hvis hun har svært ved at huske i hvilken graviditetsuge, vil det måske være lettere for hende at huske datoen eller ved hvilken lejlighed, det skete - for eksempel nytårsaften. Du kan så, ved hjælp af trilleren se, i hvilken graviditetsuge hun var. Du skal kode i hvilken graviditetsuge i programmet.

ad 147. Der spørges til cola, fordi cola indeholder koffein ligesom kaffe.

ad 148. Der skal være tale om egentlig motion i en sådan grad at hun bliver varm, svedig eller forpustet.

Her skal noteres al fysisk aktivitet, også den som udføres i forbindelse med et lønarbejde, for eksempel et postbud som cykler og løber på trapper.

ad 149. Det skal være motion, som gør hende varm, svedig eller forpustet.

ad 150. Svaret fra 149 kommer automatisk frem. Du må godt omformulere spørgsmålet, så det passer til den aktivitet, hun har nævnt under spg. 149. Således: Hvor tit svømmer du, hvor tit rider du, eller hvor tit spiller du tennis.

ad 151.

ad 152. Dette spørgsmål fortæller noget om familiens livsstil. Den tid, der skal kodes, skal være den sammenlagte tid, som hun bruger på at se fjernsyn eller video. Hjælp hende eventuelt. med at nævne svarkategorierne.

ad 153. Dette og de tre næste spørgsmål handler om kvindens sociale netværk. Med familiemedlemmer menes ikke hendes mand eller samlever. Med kontakt menes både at ses, men også anden kontakt som telefonkontakt skal kodes som kontakt.
Nævn svarkategorierne.

ad 154. Det må ikke være ægtefælle eller samlever.

ad 155. Det må ikke være ægtefælle eller samlever.

ad 156. Det må ikke være ægtefælle eller samlever.

ad 157. Erhvervsarbejde og praktik på en arbejdsplads noteres også under arbejde.

ad 158.

- ad 159. Her spørges til, om hun på nuværende tidspunkt har et arbejde. Er hun arbejdsløs i dag men starter på nyt job i overmorgen kodes nej, det er hendes situation her og nu som skal kodes. Der kodes ja, hvis hun har et arbejde men er sygemeldt, eller hvis hun har et arbejde men er på orlov. Et arbejde skal være på 15 timer ugentligt eller derover, for at det her skal kodes som arbejde. Har hun mere end ét job, skal du kun kode de jobs, der er på 15 timer eller derover.
- ad 160. Ja = et arbejde skal være på 15 timer ugentligt eller derover.
- ad 161. Hvor får du penge fra?
- ad 162. Hvor længe er det siden, at du var på en arbejdsplads? Kodes også ved jobtræning eller andet.

ad 163. Meningen med dette og det efterfølgende spørgsmål er, at man på baggrund af denne kodning har man mulighed for at vide noget om arbejdsmiljøet. Når der her spørges til stillingsbetegnelsen, skal den derfor gives så præcist som muligt.

På skærmen er skrevet 30 jobkategorier ind på forhånd. Har kvinden en af disse markeres den og derefter trykkes Enter.

Hvis kvindens stillingsbetegnelse ikke står på skærmen slår du op i den gule bog over stillingsbetegnelser og jobkoder og du indtaster herefter den 4- cifrede Disko- 88 kode ind. Hvis du ikke kan finde stillingsbetegnelsen i den gule bog må du skrive den angivne betegnelse under andet.

ad 164. Formålet med dette spørgsmål er at kunne nuancere arbejdsmedicinske undersøgelser: Der er f.eks. forskel på at være gartner i et væksthus, og kommunalt ansat gartner, der skal holde kommunens grønne arealer. Der er forskel på at være laborant i et medicinalfirma og på et sygehus.

Der skal kodes hvilken type arbejdsplads, således at man får ide om hvilken type af produkt eller hvilken serviceydelse, der er tale om.

Eksempler:

Hvad er din nøjagtige stillingsbetegnelse: Pædagog

Hvilken slags institution eller virksomhed arbejder du på? Vuggestue

Hvad er din nøjagtige stillingsbetegnelse: Sanitør

Hvilken slags institution eller virksomhed arbejder du på? Telia, kontorrensning.

Hvad er din nøjagtige stillingsbetegnelse: Fabriksarbejder

Hvilken slags institution eller virksomhed arbejder du på? Bryggeri

ad 165. Kun hele timer

Markeringsskærm-billede

Kvinden har nu fortalt dig, hvad hun arbejder med. Hvis hun arbejder inden for et af de områder, som nu kommer frem på din dataskærm, markerer du dette. Der vil så komme de arbejdsmiljøspørgsmål frem, som hører til dette område. Hvis hendes arbejde ikke falder ind under et af disse områder, skal du blot kode *ingen af ovenstående*, og interviewet springer de særlige arbejdsmiljøspørgsmål over.

ad 166. Meningen med dette og det efterfølgende spørgsmål er, at man på baggrund af denne kodning har man mulighed for at vide noget om arbejdsmiljøet. Når der her spørges til stillingsbetegnelsen, skal den derfor gives så præcist som muligt.

På skærmen er skrevet 30 jobkategorier ind på forhånd. Har kvinden en af disse markeres den og derefter trykkes enter.

Hvis kvindens stillingsbetegnelse ikke står på skærmen slår du op i den lyserøde bog over stillingsbetegnelser og jobkoder og du indtaster herefter den 4- cifrede Disko- 88 kode ind.

ad 167. Formålet med dette spørgsmål er at kunne nuancere arbejdsmedicinske undersøgelser: Der er f.eks. forskel på at være gartner i et væksthus, og kommunalt ansat gartner, der skal holde kommunens grønne arealer. Der er forskel på at være laborent i et medicinalfirma og på et sygehus.

Der skal kodes hvilken type arbejdsplads, således at man får ide om hvilken type af produkt eller hvilken serviceydelse, der er tale om.

Eksempel:

Hvad er din nøjagtige stillingsbetegnelse: Pædagog

Hvilken slags institution eller virksomhed arbejder du på? Vuggestue

Hvad er din nøjagtige stillingsbetegnelse: Sanitør

Hvilken slags institution eller virksomhed arbejder du på? Telia, kontorrensning.

Hvad er din nøjagtige stillingsbetegnelse: Fabriksarbejder

Hvilken slags institution eller virksomhed arbejder du på? Bryggeri

ad 168. Vi vil gerne vide, om kvinden har overvejende stående/gående arbejde eller siddende arbejde.

ad 169. Der skal ikke kodes aftenarbejde hvis hun for eksempel tager ting med hjem fra kontoret eller forbereder sig i hjemmet om aftenen. Det er kun, hvis der laves om på det sociale liv/nattesøvn, der skal kodes aften/natarbejde.

ad 170.

ad 171. De næste 6 spørgsmål handler om stress på arbejdspladsen.

Spørgsmålet skal stilles langsomt og med pauser mellem svarmulighederne. Ellers virker det uforståeligt..

Du skal ikke forklare, hvad der menes med anstrengende eller stimulerende. Det er kvindens vurdering af disse ting, der skal kodes. Hendes forståelse af disse ord i forhold til hendes arbejde.

ad 172.

ad 173.

ad 174.

ad 175.

ad 176.

ad 177. Sig eventuelt: Til det næste spørgsmål kan du bare svare ja eller nej
Der har tidligere været mistanke til flere aborter hos kvinder, der arbejdede ved data-skærm. Der er intet, der tyder på, at denne mistanke var rigtig. Denne undersøgelse skal bruges til at undersøge, om det er skadeligt, gavnligt eller helt ligegyldigt.

ad 178.

ad 179. Du behøver ikke læse teksten: ca som en kase øl op, men læs den blot hvis hun tøver.

- ad 180. Specielt de kvinder med mange tunge løft er vigtige. Hvis kvinden for eksempel arbejder som sevitrice, vil hun måske løfte en 40 til 50 gange om dagen. Du skal ikke vælge *ved ikke* kategorien her, men hellere få hende til at komme med et cirkatal.
- ad 181.
- ad 182.
- ad 183.
- ad 184. Som ægtefælle/samlever regnes den, man lever med i parforhold, uanset om der er tale om barnets biologiske far. Det kan være både en mand og en kvinde, men det skal være parforhold ikke blot bofællesskab.
- ad 185. Her noteres ægtefælle/samlever, også selvom du ved, at han ikke er barnefaderen.
- ad 186. Her spørges til, om han har et arbejde for tiden. Der kodes, hvis han er sygemeldt, eller hvis han har et arbejde men er på orlov.

ad 187. Hvor får han penge fra?

ad 188. Hvor længe er det siden, han har arbejdet på en arbejdsplads.

ad 189. Slå hans stilling op i den gule bog over stillingsbetegnelser og job-koder og kod den 4- cifrede Disko-88 kode ind.

Interessen er her på barnets biologiske far og hans arbejdsmiljø. Spørgsmålet stilles, som var det samlever/ægtefælle. Dette for at undgå lange udredninger og pinlige situationer. Hvis du fra tidligere i interviewet ved, at samlever ikke er barnefader, må arbejdsspørgsmålene godt springes over eller kodes som ved ikke, eller hvis kvinden kender til forholdene omkring barnefaders arbejdssituation, må disse meget gerne kodes.

ad 190. Formålet med dette spørgsmål er at kunne nuancere arbejdsmedicinske undersøgelser: Der er f.eks. forskel på at være gartner i et væksthuse, og kommunalt ansat gartner, der skal holde kommunens grønne arealer.

Der er ligeledes forskel på at være læge på en forskningsinstitution eller læge på et hospital. Der skal kodes hvilken type arbejdsplads, således at man får ide om hvilken type af produkt eller hvilken serviceydelse, der er tale om.

Eksempel:

Hvad er din nøjagtige stillingsbetegnelse: Læge

Hvilken slags institution eller virksomhed arbejder du på? Forskningsinstitution.

ad 191.

ad 192.

ad 193.

ad 194.

ad 195. Her er interessen specielt på passiv rygning og derfor specielt samlever eller ægtefælle.

ad 196. Hun behøver kun at vide, hvor høj han ca. er. Hun kan jo sammenligne med sig selv. Er han højere eller lavere, og hvor høj er hun selv ?

Interessen er her den biologiske fader, men der spørges efter ægtefælle/samlever for ikke at sætte kvinden i forlegenhed.

ad 197. Voksne er alle, der er 18 år eller derover. Der spørges til boligsituationen på interviewtidspunktet.

ad 198. For at notere børnene som en del af hustanden skal de bo der mindst halvdelen af tiden. Børn er under 18. Voksne er 18 år eller derover.

ad 199. Der skal også kodes, selvom det ikke er hendes egne børn, hvis de bor i huset mindst halvdelen af tiden.

ad 200.

ad 201. Ikke kæledyr. Det spørges der til senere.

ad 202.

ad 203.

ad 204. Egen bolig er eget hus eller ejerlejlighed.

ad 205.

ad 206.

Til interviewer

De næste spørgsmål er til dig. Her har du mulighed for at notere din vurdering af interviewet. Du behøver kun notere hvis du finder noget væsentligt, eller klikker du blot hurtigt forbi disse spørgsmål.

ad 0.

ad 208. Dette spørgsmål for at kunne undgå at bruge de interview, hvor du mærker en manglende kontakt / manglende ærlighed.

ad 209. Dette spørgsmål for at vi kan undlade at bruge de interview, hvor du skønner, at svarene utroværdige.

ad 210. Hvis du har andre vigtige kommentarer, som du gerne vil knytte til interviewet, har du mulighed for at gøre det her. Det kan enten være, at kvinden gerne vil have, at du noterer særlige forhold for hende ned. Forhold som ikke fremgår af interviewet. For eksempel: hun har tidligere født et misdannet barn.

Du kan også bruge det til at fortælle os, hvis du ikke mener, at interviewet kan bruges. Forhold som for eksempel: Hun virkede utroværdig, eller manden blandede sig i svarene, eller hun var beruset under interviewet.

Hvis du ved, at hendes samlever ikke er barnefaderen, noteres det her.

Du behøver ikke at skrive her, men kan gøre det.